

+47 22246669

**DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT**

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref
200904404-3/CBJDato
10.2.2010**Utkast til forskrift om erstatning etter naturmangfoldloven kapittel V område-
vern - Høringsuttalelse**

Vi viser til Miljøverndepartementets brev av 13. november 2009.

Nærings- og handelsdepartementet har merknader til forslaget og foreslår endringer i forskriften. NHDs merknader gjelder ivaretagelse av mineralnæringens interesser ved vern etter den nye naturmangfoldsloven.

Nærings- og handelsdepartementet mener at det er viktig å se forslaget om rett til erstatning ved vern av en forekomst i et større perspektiv. For å sikre stabile og forutberegnelige rammevilkår for mineralnæringen må den gis erstatningsrettslig vern fra det tidspunktet da den har en berettiget forventning om at drift kan settes i gang. Erfaring viser at det kan være nettopp undersøkelser og funn av drivferdige mineralforekomster som initierer et fredningsvedtak. Fra 1.1.2010 har Norge fått et nytt mineralregelverk som har som uttalt målsetning å stimulere til økt næringsaktivitet. Det vil være uheldig dersom vi samtidig har et verneregulverk som fratrar mineralnæringen driftsmuligheten uten å bli tilkjent erstatning for funn av drivverdige forekomster. Det vil kunne slå bena under de investeringene mineralselskapene foretar for å finne drivverdige forekomster og kunne føre til at mineralselskapene som i stor grad er internasjonale vil se hen til andre land hvor rammevilkårene for rett til erstatning ved vern er bedre.

Ved utformingen av forskriften mener vi at dette aspektet må vektlegges betydelig mer enn det som så langt er gjort.

NHD mener at det bør være likest mulig regler mellom petroleumsvirksomheten og den landbaserte mineralvirksomheten. Bakgrunnen er at petroleumsvirksomheten og bergverksvirksomheten handler om å utvinne avgrensede mineralressurser i under-

Postadresse	Kontoradresse	Telefon	Næringspolitisk avdeling	Saksbehandler
Postboks 8014 Dep	Einar Gerhardsens plass 1	22 24 90 90		Christian Braae-
0030 Oslo		Org no.	Telefaks	Johannessen
		972 417 890	22 24 66 69	22240244

+47 22246669

grunnen. Virksomheten vil typisk skje i følgende faser: leting, utbygging, utvinning/drift, og avslutning/fjerning. Virksomhetene kjennetegnes ved at utvinningsaktiviteten i mange tilfeller vil foregå over lang tid, og at en betydelig del av aktiviteten og hoveddelen av investeringene vil skje før selve utvinningen av ressursen påbegynnes og aktørene får inntekter.

Også for landbaserte mineraler kan boreprogrammer for å undersøke gå over flere år og koste flere titalls millioner kroner. I denne fasen får selskapet ikke inntekter fra drift, men har store utgifter til undersøkelser. Videre er selve investeringene i utvinningsvirksomheten svært store i forhold til annen virksomhet. For større gruver vil investeringskostnader ligge mellom 500 millioner kroner og 1 milliard kroner.

For å sikre stabile og forutberegnelige rammevilkår for mineralnæringen må den gis erstatningsrettslig vern fra det tidspunktet da den har en berettiget forventning om at drift kan settes i gang.

Miljøverndepartementet gir i sitt høringsnotat en grundig fremstilling av regelverket for petroleums- og mineralsektoren. Vi kan konstatere at det er enighet om at det for mineralvirksomhet må foreligge nødvendige tillatelser etter mineralloven og godkjent reguleringsplan etter plan- og bygningsloven som åpner for mineralvirksomhet. Det er derimot uenighet om hvorvidt det i tillegg må foreligge byggesakstillatelse og egen forurensningstillatelse.

En likebehandling av petroleums- og mineralvirksomheten innebærer at det for mineralvirksomhet må foreligge godkjent reguleringsplan i tillegg til selve rettighetstillatelsen og driftskonsesjonen etter mineralloven. Det er når tillatelsen med arealavklaringen foreligger at selskapet er i en posisjon der igangsetting av mineraldrift er realiserbart. Her legger NHD vekt på at reguleringsplanen er avgjørende fordi en slik plan innebærer et rettslig bindende vedtak for arealbruken av et område. Reguleringsprosessen etter plan- og bygningsloven innebærer en grundig og bred saksbehandling. Planmyndigheten vurderer alle aspekter knyttet til tiltaket så som forurensningsaspektet, andre miljøhensyn og øvrige samfunnsinteresser.

Med krav om at reguleringsplan må være gitt er det etter vår oppfatning ikke nødvendig at øvrige tillatelser må være på plass for at mineralvirksomheten skal anses som "igangværende bruk". Byggesakstillatelsen er en teknisk tillatelse og som dessuten baserer seg på reguleringsplanens arealavklaringer.

Det er også grunn til å trekke frem at det i forslag til nye byggesaksforskrifter (§ 4-3) foreslås unntak fra søknadsplikten for saker som konsesjonsbehandles etter mineralregelverket og der det foreligger reguleringsplan for området. Det vil fremstå som lite konsekvent når det med bakgrunn i regjeringens regelforenklingsarbeid foreslås at det ikke skal kreves søknad etter byggesaksreglene for tiltak som konsesjonsbehandles etter mineralloven. For å oppnå målet om likest mulig regulering av petroleumssektoren og mineralsektoren mener NHD at det ikke skal stilles krav om at byggesakstillatelse må være gitt.

+47 22246669

Etter NHDs vurdering er det heller ikke nødvendig at andre tillatelser som for eksempel tillatelse fra forurensningsmyndigheten må være innhentet. I forbindelse med planbehandlingen vil en allerede ha fått en vurdering av forurensningsaspektet ved tiltaket. Forurensningsmyndighetene er også høringsinstans i KU-prosessen. Tillatelsen fra forurensningsmyndigheten vil komme som et tillegg til dette. Departementet vil bemerke at en slik løsning for mineralsektoren vil være i samsvar med det som foreslås for petroleumsvirksomheten. Det er ikke reelle grunner til å velge en annen løsning for mineralressursutvinning på land enn petroleumsvirksomheten til sjøs. Vi kan heller ikke se at det er gitt en begrunnelse for forskjellsbehandlingen av petroleumssektoren og mineralsektoren når det gjelder forurensningstillatelse. I begge tilfeller vil forurensningssituasjonen være avklart på et tidligere stadium enn utvinningstillatelsen. På petroleumssektoren vil en del forhold knyttet til forurensning være avklart før utvinningstillatelse gis, men endelig tillatelse vil ikke foreligge. Tilsvarende på mineralsektoren vil en del forhold knyttet til forurensning være avklart før utvinningstillatelse gis, men endelig tillatelse vil ikke foreligge.

Utkast til endring i forskriftsteksten

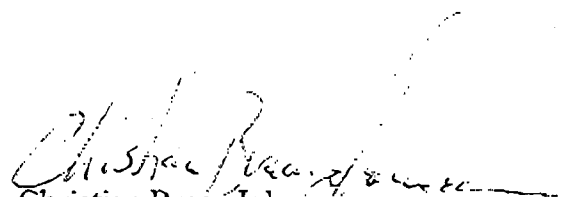
Vi foreslår på bakgrunn av vurderingene over at det gjøres endringer i forskriften. Dessuten er det behov for å presisere i forskriften at også grunneier i kraft av sin eierposisjon til mineraler har "tilstrekkelig" rett til mineralet.

Det foreslås å fastsette i forskrift at "igangværende bruk" i naturmangfoldloven § 50 for så vidt gjelder bergverksvirksomhet anses oppfylt fra det tidspunkt det foreligger

- godkjent reguleringsplan etter lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling og
- utmål etter lov 30. juni 1972 nr. 70 om bergverk og driftskonsesjon etter lov 17. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. § 13 eller
- utvinningsrett etter lov 19. juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven) eller rett til utvinning av grunneiers mineraler i kraft av eierposisjon eller avtale om rett til utvinning av grunneiers mineraler eller eksproprietert rett til utvinning av grunneiers mineraler
- og driftskonsesjon etter lov 19. juni 2009 nr. 43 mineralloven § 43 eller det er sendt melding etter mineralloven § 42.

Med hilsen

Elisabeth Berger (e.f.)
underdirektør

Christian Braae-Johannessen
seniorrådgiver